

لزوم بازنگری در سیاست‌های علمی

اولویت‌ها را فراموش نکنیم

محمدعلی ملبوی

حمایت مسوولان از بیوتکنولوژی عامل ارتقای فناوری کشور است و مسوولان باید این موضوع را در اولویت کاری خود قرار دهند. سلامت و امنیت غذایی از مولفه‌های اصلی ارتقای هر کشوری محسوب می‌شود و مدیران میانی باید به نحوی شایسته در این عرصه ظاهر شوند، اما متأسفانه در سال‌های قبل، شاهد خلاف این جریان بودیم. متأسفانه در مدیریت کشاورزی، در برابر هر فناوری نوظهور مقاومت می‌کنند. در حال حاضر در حوزه پزشکی ۲۴ داری نوترکیب داریم که به شکل‌های مختلف در کشور فعال هستند، اما در بخش کشاورزی با وجود اینکه از نظر آکادمیک رشد خوبی در زمینه بیوتکنولوژی کشاورزی داشتیم و بیش از نیمی از مقالات همایش بیوتکنولوژی، به این موضوع اختصاص دارد، اما همچنان در بحث تولید این محصولات مشکل داریم و در نتیجه مقاومت غیرقانونی برخی مدیران دولتی هنوز به جایی نرسیده‌ایم. تا زمانی که مدیریت میانی، نگرش فناوری‌هراسانه خود را در جریان‌های علمی وارد کند، با وجود مقالات بسیار درباره بیوتکنولوژی، به‌ویژه بیوتکنولوژی کشاورزی نمی‌توان به نحوی شایسته، موثر واقع شد. بحث بیوتکنولوژی می‌تواند راهگشای بسیاری از تحریم‌های اقتصادی باشد و باید به طور جدی از سوی متولیان عرصه زیست‌فناوری در معاونت علمی فناوری ریاست‌جمهوری مورد حمایت مادی و معنوی قرار گیرد. لازم به ذکر است که در بند ب ماده ۶ قانون ملی ایمنی‌زیستی، شورای ملی ایمنی‌زیستی موظف شده است که طی شش ماه، آیین‌نامه اجرایی مربوط به حمل‌ونقل داخلی و فرامرزی محصولات تراریخته را تهیه کند. اکنون حدود چهار سال از آن زمان گذشته و دراشت ما این است که این سهل‌انگاری ایراد دارد، حتی اگر سهوی باشد. سال‌ها حدود چهارمیلیارد دلار محصول تراریخته وارد کشور می‌شود. مشکل ما این است که چرا با تولید ملی این محصولات مخالفت می‌شود و چرا آیین‌نامه‌ای برای آن تنظیم نشده. چرا اظهارنامه‌ها به گونه‌ای تنظیم نشده است که واردکننده مشخص کند این محصول تراریخته است یا خیر؟ آیا از نوع مجاز است یا غیرمجاز؟
باین نعلن میلیون‌ها دلار از کشور خارج شد. بر اساس مصوبه کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی، گزارشی در این زمینه در دست تهیه است که در صورت تصویب در صحن علنی مجلس، مقصران این موضوع به قوه قضائیه معرفی می‌شوند.

*** رئیس انجمن بیوتکنولوژی ایران**

اعمال فشار بی‌سابقه بر فناوری محصولات تراریخته

سلطه فناوری‌هراسان بر دانشگاه

*** سیروس زیتلی ***

مقاومتی که در زمینه بیوتکنولوژی به‌وجود آمده است از مدیران پژوهشی منشأ می‌گیرد، به طوری که حکم اخراج یک عضو هیات علمی پیشکسوت در عرصه مهندسی ژنتیک کشاورزی به دلیل استفاده از این فناوری به اِضای معاون پژوهشی سازمان تحقیقات و آموزش ترویج کشاورزی رسیده است و رئیس قبلی پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی که هم‌اکنون معاون خاتم دکتر «سلطان‌خواه» است و معاون معاونت علم و فناوری ریاست‌جمهوری جلو تولید محصولات تراریخته را گرفته و در یک مجمع علمی محصولات تراریخته را تقبیح کرده‌اند. چرا باید یک دانشمند کشور برای تولید محصول تراریخته به جای اعلای مثال مورد مואذه واقع شود، همان‌طور که در قرون وسطی «گالیله» به محاکمه کشیده شد؟ سندی که به نام حکم اخراج این دانشمند کشور در دست ماست، مایه شرمندگی کسانی است که این حکم را صادر کرده‌اند. فناوری‌هراسان بدون دلیل و مدرکی مستند با ایجاد وحشت توانسته‌اند در برابر خواست، اراده، نیاز ملی و دستورات و قوانین موجود بایستند و مورد بازخواست قرار نگیرند. به عنوان یک فرد مسوول و ملی این سوال را مطرح می‌کنم که چرا ما در بخش پزشکی و دارویی که مستقیما به انسان تزیق و خوانده می‌شود، مشکلی نداریم و داروهای نوترکیب بسیاری وارد بازار شده است اما در زمینه کشاورزی که مستقیما وارد خون نمی‌شود و طی چندین مرحله وارد بدن انسان می‌شود اینچنین فناوری‌هراسی داریم؟

*** دبیر علمی هشتمین همایش ملی بیوتکنولوژی**

بررسی آخرین دستاوردهای مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی در ایران

ناامنی در حوزه ایمنی‌زیستی

گروه علم: «هشتمین همایش بین‌المللی بیوتکنولوژی ایران» و «چهارمین همایش ایمنی‌زیستی» پانزدهم تا هفدهم تیرماه امسال با شعار «بیوتکنولوژی، امنیت غذایی و سلامت انسان» و با هدف عرضه و معرفی محصولات بیوتکنولوژی و بحث و بررسی چالش‌های این حوزه بر گزار می‌شود. در همین رابطه میزگرد خبری متشکل از صاحب‌نظران و متخصصان در عرصه بیوتکنولوژی با حضور جمع کثیری از اهل رسانه و با حضور روسا و نمایندگان دو همایش ملی بیوتکنولوژی و ایمنی‌زیستی، به منظور بررسی آخرین دستاوردهای مهندسی ژنتیک، پیشرفت اخیر بیوتکنولوژی و آخرین وضعیت آن در دنیا و جایگاه فعلی ایران در زمینه بیوتکنولوژی، مهندسی ژنتیک و ایمنی‌زیستی و آیین‌نامه اجرائی قانون ملی ایمنی‌زیستی، پیشرفت بیوتکنولوژی در دولت نهم و دهم و همچنین ارزیابی عملکرد معاونت علم و فناوری رییس جمهور و ستاد توسعه زیست‌فناوری در تهران بر گزار شد. در ادامه گزیده‌ای از سخنان کارشناسان شرکت‌کننده در این میزگرد را با هم مرور می‌کنیم.

موانع موجود بر سر راه کشت محصولات تراریخته

سایه کارتل‌های واردات بر سر تولید

*** مختار جالبی‌جواران ***

چهار دهه از عمر زیست‌فناوری و مهندسی ژنتیک در دنیا می‌گذرد و دنیا به سرعت در حال مصرف محصولات تراریخته است، ولی متأسفانه به دلایلی که تا حدی روشن است، نتوانسته‌ایم از این فناوری استفاده کنیم. با اینکه بیشترین تعداد مقالات زیست‌فناوری را در سطح کشورهای اسلامی و منطقه داریم و با وجود واردات سه تا ۴/۵میلیارددلاری محصولات کشاورزی مثل سویا، ذرت، کنجاله، پنبه و... میزان تولید محصولات تراریخته در کشور صفر است که در خوش‌بینانه‌ترین حالت می‌توان کارتل‌های فعال در واردات را مانع این امر معرفی کرد. همه اسناد بالادستی ما از کاربرد فناوری تولید محصولات تراریخته حمایت می‌کنند، مثلا براساس سند ملی زیست‌فناوری، ایران باید در کوتامدت ۰/۲ و در بلندمدت ۰/۵ درصد از سطح زیر کشت گیاهان تراریخته دنیا را به خود اختصاص دهد که بین ۱۸۰ تا ۴۵۰هزارهکتار است. از طرف دیگر، دانش تولید این محصولات، تجهیزات و امکانات لازم و زیرساخت‌هایی مثل موسسات و قوانین موردنیاز از قبیل پروتکل کارخانه و قانون ملی ایمنی‌زیستی در کشور وجود دارد، با این حال زمینه کشت محصولات فراهم نشده است. عمده علت این مساله وجود مدیرانی است که در خوش‌بینانه‌ترین حالت، اطلاع درستی از زیست‌فناوری ندارند. آیین‌نامه اجرایی قانون ملی ایمنی‌زیستی که باید به فاصله شش ماه از تصویب آن ابلاغ می‌شد، با گذشت حدود سه سال از تصویب این قانون، هنوز ابلاغ نشده است. در تدوین قانون و آیین‌نامه ایمنی‌زیستی، دو رویکرد می‌توان داشت؛ یکی تصویب قانونی بازدارنده تا همانند وضعیتی که تاکنون داریم، بهره‌برداری از فناوری‌های زیستی را به حداقل ممکن برسانیم و دیگر رویکرد بهره‌برداری ایمن از فناوری‌های زیستی مورد نیاز است که اسناد و قوانین بالادستی ما بر بهره‌گیری ایمن از فناوری‌های زیستی تاکید دارد، به طوری که قانون ایمنی‌زیستی ایران یکی از مترقی‌ترین قوانین ایمنی‌زیستی دنیااست. حال این سوال مطرح است که اگر محصولات تراریخته خطرناک هستند، چرا به رغم جلوگیری از تولید داخلی آنها، هر روزه با کشتی‌های عظیم، به کشور وارد می‌شوند؟

*** رئیس انجمن ژنتیک ایران**

علم

تلاش برای زیر سوال بردن سند ملی زیست‌فناوری

محصولات تراریخته سالم هستند

*** بابک ناخدا ***

مخالفتان تولید محصول تراریخته ادعا می‌کنند این محصولات ممکن است بر سلامت انسان، حیوان یا حتی کاهش تنوع زیستی تأثیرات سویی داشته باشند. در پاسخ به این افراد باید گفت در حوزه پزشکی با اینکه به طور مستقیم با سلامت انسان در ارتباط است، این حساسیت وجود ندارد، ولی در حوزه کشاورزی که بیش از ۱۷۰ میلیونهکتار سطح زیر کشت محصولات تراریخته در دنیا وجود دارد و هیچ گزارشی مبنی بر خطر این محصولات بر سلامت انسان، حیوان یا حتی کاهش تنوع زیستی ثبت نشده است، حساسیت‌های بسیاری وجود دارد. از سال ۱۹۲۰ تاکنون بیش از سه‌هزار وارته گیاه زراعی یا باغی در اثر جهش‌زایی و موتاسیون در نتیجه تغییرات تصادفی ژنتیک ناشی از مواد شیمیایی یا پرتوایی پراثرزی یا پرتوایی اشعه‌های کیهانی ایجاد شده است که به طور مستقیم از آنها استفاده می‌شود و محصولات حاصل بدون هیچ نظارتی در سطح وسیع کشت می‌شود. براساس اسناد بالادستی کشور، ایران باید در حوزه‌های مختلف فناوری، در جایگاه اول منطقه قرار گیرد که فناوری زیستی یکی از آنهاست. در این زمینه، سند ملی زیست‌فناوری تصویب شده است که در آن جایگاه مطلوب کشور در آموزش، پژوهش و تولید محصولات زیست‌فناوری ترسیم شده، اما اهداف این سند هنوز محقق نشده است. قانون ملی ایمنی‌زیستی یکی از مباحث سند ملی زیست‌فناوری است که تصویب شده است، اما به علت عدم ابلاغ آیین‌نامه اجرایی، پژوهشگر قادر نیست دانش خود را به مرحله اجرایی تولید برساند. قرار بود سند ملی زیست‌فناوری و قانون ملی ایمنی‌زیستی ظرف سه تا پنج سال در کشور اجرایی شود، اما تاکنون چنین اتفاقی نیفتاده است. بنابراین این می‌توان گفت اول به بهانه نبودقانون، ایران از توسعه بیوتکنولوژی کشاورزی محروم شد و پس از آن به بهانه نبود آیین‌نامه اجرایی، تولید گیاه تراریخته در کشور محقق نشد. شنیده شده است که برخی، پرسشنامه‌هایی را توزیع کرده‌اند تا از این طریق سند ملی زیست‌فناوری را زیر سوال ببرند، اما باید گفت این سند هیچ مشکلی ندارد. متأسفانه، بسیاری از محصولاتی که حاصل دسترنج علمی پژوهشگران کشور است، وارد چرخه تولید نمی‌شود و پژوهشگر نمی‌تواند نتیجه کار علمی خود را وارد عرصه تولید کند و باعث تولید ثروت و افزایش تولید ناخالصی کشور شود.

*** دبیر علمی چهارمین همایش ملی ایمنی‌زیستی**

فراوانی محصولات تراریخته در کالاهای وارداتی

واردات آزاد، تولید ممنوع

با وجود تمام مدارک مستندی که درباره ایمنی و سلامتی محصولات تراریخته وجود دارد و با توجه به آمار روزافزون تولید این محصولات در دنیا، عدم تولید آن در کشور و عدم بهره‌مندی مردم از مصرف محصولاتی سالم و امن، جای تأسف دارد. اگر حقوق مصرف‌کننده مهم است، با واردات گیاهان تراریخته عملا حقوق مصرف‌کننده نادیده گرفته می‌شود، اما برای تولید این محصولات حقوق مصرف‌کننده اهمیت می‌یابد! اسنادی وجود دارد که دانه‌های روغنی سویا، ذرت و کلزا واردشده به کشور تراریخته است. چرا با وجود واردات این محصولات از بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده گیاهان تراریخته، از تولید آن در کشور جلوگیری می‌شود؟ تراریختی‌بودن هفت نمونه از ۱۲ نمونه سویا و چهار نمونه از بین ۹نمونه کلزای وارداتی در پژوهشی که در دانشگاه آزاد شاهرود انجام شده، تایید شده است. بسیاری از میکروارگانیسم‌هایی هم که به عنوان استارتر در محصولات پروبیوتیک استفاده می‌شود، وارداتی است و در گروه محصولات مهندسی شده ژنتیک قرار می‌گیرد. متأسفانه این محصولات بدون هیچ‌گونه بررسی در زمینه ایمنی زیستی به کشور وارد می‌شوند. اگر چه وزارت بهداشت به‌تازگی، اقداماتی را برای کنترل محصولات وارداتی انجام داده است، اما در برابر تولید برنج تراریخته که ارزیابی‌های ایمنی‌زیستی آن توسط ۱۰ نفر از پژوهشگران کشور انجام شده است و هیچ مشکل ایمنی ندارد، همچنان مقاومت می‌شود.

*** نایب‌رئیس انجمن ایمنی‌زیستی از پژوهشگاه استاندارد**

ادامه از صفحه ۷

تولید ممنوع

اما واردات افتخار است

*** با توجه به اینکه گیاهان تراریخته، قبل از رهاسازی، آزمایش‌های گلخانه‌ای و مزرع‌ای را طی می‌کنند و با توجه به آمار روزافزون تولید این محصولات در دنیا، علت نگرانی در تولید و مصرف گیاهان تراریخته، با وجود واردات سه میلیاردی سویا و ذرت تراریخته و روغن‌های آنها را در چه می‌دانید؟**
من که فکر نمی‌کنم آنها نگرانی داشته باشند. اگر نگران بودند وارداتی را هم متوقف می‌کردند. پس نگران نیستند. از طرف دیگر به‌طور نمایشی می‌خواهند وانمود کنند که محصول تراریخته باید در گلخانه تراریخته کشت شود! اما خودشان وقتی که می‌خواهند برچم جایی را ببرند و بز افتتاح بدهند، در جایی که اصلا گلخانه محصولات تراریخته وجود ندارد، محصول تراریخته را تولید و بعد آن را وارد گلخانه می‌کنند و به مسوولان نشان می‌دهند که ما در گلخانه تراریخته مثلا می‌خواهیم آنها را کشت و تولید کنیم. اگر آنها نگران هستند چرا این کارها را می‌کنند؟ بنابراین آنها اصلا نگران نیستند.

*** آقای دکتر، چالش پیش روی**

زیست‌فناوری به‌ویژه در بخش کشاورزی در ایران را در چه می‌دانید؟ در واقع شما به عنوان بنیانگذار پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی و پژوهشگر تولیدکننده اولین برنج تراریخته در دنیا، چه راهکاری در نظر دارید؟

مهم‌ترین چالش نه تنها در بخش کشاورزی بلکه در کل وزارت علوم نیز نبود شایسته‌سالاری در حوزه بیوتکنولوژی است که در حال حاضر مسؤولیت کلیدی دارند؛ افرادی که شایستگی این مسوولیت و تمایلی به توسعه بیوتکنولوژی ندارند و اگر هم تمایلی داشته باشند، بیوتکنولوژی با تعریف خودشان را (که مورد تایید جامعه علمی بیوتکنولوژی کشور نیست) ترویج می‌کنند که به نوعی فناوری‌هراسی در آن دیده می‌شود. بنابراین بزرگ‌ترین چالش ما این است که افراد در جایگاه خودشان قرار بگیرند. افراد شایسته، دلسوز و جوانان متخصص بیایند و با استفاده از تجارب پیشکسوتانی که به نوعی از عرصه خارج شده‌اند با نیروی تازنفنس، وارد میدان شوند تا با تلاش‌های بیشتری بتوانند گدشته‌ها را جبران کنند. اگر این موضوع حل شود بقیه مسایل مانند کمبود اعتبارات، تحریم‌دادنایی سیتیوز فناوری‌هراسی نیز حل می‌شود. البته همه این موارد با مدیریت لایق که درک صحیحی از بیوتکنولوژی و انگیزه و تمایل به توسعه و پیشبرد آن داشته باشد، عملی است.

رودردرو

اهداف همایش‌های بیوتکنولوژی و ایمنی‌زیستی در گفت‌وگو با دکتر «تیر‌اعظم خوش‌خلق‌سیما»

امنیت غذایی و سلامت در سایه زیست‌فناوری

امید وطن‌پرست

«هشتمین همایش ملی بیوتکنولوژی جمهوری اسلامی ایران» و «چهارمین همایش ملی ایمنی‌زیستی» با محوریت «زیست‌فناوری برای امنیت غذایی و سلامت» به‌طور همزمان در تاریخ ۱۵ الی ۱۷ تیر ۱۳۹۲ بر گزار می‌شود. برگزاری همزمان این دو همایش پهلای بود برای گفت‌وگو با خاتم دکتر «تیر‌اعظم خوش‌خلق‌سیما». دکتر «تیر‌اعظم خوش‌خلق‌سیما» عضو هیات علمی پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی و دبیر اجرایی دو همایش ملی بیوتکنولوژی و ایمنی‌زیستی و مهندسی ژنتیک است. در ادامه گفت‌وگوی اختصاصی ما با وی را درباره این موضوع بخوانید.

*** لطفا درباره هدف و علت برگزاری همزمان دو همایش توضیح دهید؟**

همان‌طور که می‌دانید در سال جدید که به نام سال «حماسه سیاسی – حماسه اقتصادی» نام‌گذاری شده است، در راستای تحقق شعار سال و به منظور صرفه‌جویی در وقت و هزینه و به علت همپوشانی دو همایش بیوتکنولوژی و ایمنی‌زیستی در بسیاری از زمینه‌ها، این دو همایش با هم برگزار می‌شود. بیوتکنولوژی و ایمنی‌زیستی با هم در ارتباط هستند در واقع، محصولات بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک زمانی معنا پیدا می‌کنند که ایمنی‌زیستی را هم در کنار خود داشته باشند. ایمنی‌زیستی و بیوتکنولوژی باید در کنار هم دیده شوند و همدیگر را بپوشانند. وقتی تمام متخصصان این رشته‌ها که گملا به هم مربوط هستند، در کنار هم جمع شوند، بسیار مفید خواهد بود و از این همایش بزرگ ملی استفاده چوندان خواهیم کرد.

*** با توجه به شعار دو همایش که «زیست‌فناوری برای امنیت غذایی و سلامت» است، لطفا از اهمیت زیست‌فناوری و آوردن محصولات آن در**

سفره‌های ما صحبت کنید؟

ما باید کم‌کم فرهنگ‌سازی را شروع کنیم. ما در دنیا در استفاده از محصولات تراریخته خیلی عقب افتادیم. البته من از بیوتکنولوژی پزشکی یا دارویی صحبت نمی‌کنم. داروهای نوترکیب خوبی وارد بازار شده که جلو واردات ذرت را در این زمینه را گرفته است. ما باید با این دید در قسمت صنعت، محیط‌زیست و به‌ویژه در بخش کشاورزی نیز سرمایه‌گذاری کنیم. ما برای واردات محصولات تراریخته سه تا پنج‌میلیارد دلار، هزینه می‌کنیم. به منظور توسعه کشاورزی، می‌توانیم با حمایت و برنامه‌ریزی خوب دولتمردان در زمینه کشاورزی این کار را انجام دهیم که به‌طور محتم باعث اشتغال‌زایی شده و از استفاده از فناوری محصولات تراریخته، جلو واردات گیاهان تراریخته را گرفته و از خروج ارز جلوگیری می‌کنند. قابل توجه است که در کشور، تمام کشاورزان به صورت خصوصی کر می‌کنند که باید از آنها حمایت کرد. استفاده از فناوری‌های نو در بخش کشاورزی به تولید محصول بیشتر در واحد سطح کمتر با هزینه بسیار کمتر منجر خواهد شد. این همان چیزی است که فناوری بیوتکنولوژی می‌تواند نقش مهمی در استقلال کشاورزی کشور داشته باشد.

به طوری که محصولات حاصل از مهندسی ژنتیک با حفظ سلامت و امنیت، به علت عدم استفاده از سم و کودشیمیایی می‌تواند در سفره‌های مردم قرار گیرد.

*** به نظر شما چگونه می‌توان با کمک زیست‌فناوری به امنیت غذایی و سلامت کمک کرد؟**

اخیرا کشاورزان هندی با کشت پنبه تراریخته، ثروتمند شدند و توانستند ۱۴درصد روغن روغن تیار خود را از این گیاه تولید کنند؛ در حالی که بیش از ۹۰درصد روغن ما وارداتی است و قسمت اعظم سویا، کلزا و ذرت وارداتی به کشور تراریخته است. چرا واردات محصولات تراریخته اشکالی ندارد، ولی وقتی همین محصولات در کشور به مرحله تولید می‌رسد، آیین‌نامه اجرایی مطرح می‌شود که هنوز دیده‌خانه ایمنی‌زیستی ما نتوانسته این آیین‌نامه را مصوب کند، در حالی که قانون ملی ایمنی‌زیستی چندین سال است که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. چه کسی پاسخگو است؟ آیا این به سال جلسه اقتصادی لطمه نمی‌زند؟ سال گذشته که به نام سال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی نام‌گذاری شده بود، از تولید ملی محصولات ما در بخش کشاورزی و به‌ویژه در قسمت بیوتکنولوژی حمایت نشد. از سرمایه ملی ما که فکر مردم است نیز حمایت نشد چرا که بزرگ‌ترین سرمایه یک کشور، فکر است. ملتی که داری فکر باشد، می‌تواند خود کفا و صاحب تکنولوژی باشد.

*** با توجه به اینکه مهندسی ژنتیک راهکاری برای تامین امنیت و سلامت غذای انسان است، علت مخالفت مدیران میانی با تولید گیاهان تراریخته و راهکاری مناسب برای رفع این معضل را در چه می‌دانید؟**

علت مخالفت، ناآشنایی با دانش روز و فناوری‌هراسی مدیران میانی و منافع است که در واردات است و در تولید نیست. آن‌شالله دولت بعدی، در راستای اجرای اسناد بالادستی ما قدم بردارد و اهداف سند را محور قرار داده و در راه به روی تولید محصولات تراریخته باز کند. افرادی بر سر کار بیایند که موانع پیش‌رو را برارند، این‌آیین‌نامه اجرایی قانون ملی ایمنی‌زیستی را ابلاغ و اجرایی کنند و توسعه محصولات تراریخته از جمله برنج تراریخته که رهاسازی شده بود و جلو تولید آن گرفته شد، را ترویج دهند. به این ترتیب ما می‌توانیم با تولید محصولات تراریخته در چندین سال، کشور را به ثروت می‌رسد. ضمن آنکه جوانان به کشاورزی علاقمند می‌شوند. کشور برزیل با محور قراردادن کشاورزی، در حال حاضر بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده بسیاری از محصولات کشاورزی به سراسر دنیاست و کشور ما هم یکی از کشورهای واردکننده محصولات تراریخته از برزیل است. تغییر مدیران و تغییر فکر سیاست‌گذاران به سمت تولید محصولات بیوتکنولوژی، به‌ویژه مهندسی ژنتیک‌شده راهکاری مهم است که با تغییر دیدگاه و فرهنگ‌سازی در رسانه‌ها از جمله صداوسیما (با اجرای میزگردها و بررسی موانع) قابل بحث و بررسی است.

*** با توجه به اینکه بیش از سه سال از ابلاغ قانون ملی ایمنی‌زیستی می‌گذرد، تاخیر در ابلاغ آیین‌نامه اجرایی این قانون را در چه می‌دانید؟**

آقای دکتر، «علیرضا مرشدی» (دبیر شورابعالی ایمنی‌زیستی) در هر مصاحبه‌ای بیان می‌کند هفته دیگر آیین‌نامه اجرایی قانون ایمنی‌زیستی ابلاغ می‌شود و هنوز هم ابلاغ نشده است! دلیل تشکیل شورای ملی ایمنی‌زیستی کشور چیست؟ اگر این شورا نتواند در جلسات اول خود، آیین‌نامه اجرایی قانون ملی ایمنی‌زیستی را ابلاغ کند، چه کار مهم دیگری را باید انجام دهد؟ در واقع وظیفه اصلی شورای ملی ایمنی‌زیستی، در اولویت قراردادن ابلاغ آیین‌نامه اجرایی است. چند جلسه شورای ملی ایمنی‌زیستی تشکیل شده است؟ علت تشکیل نشدن جلسات چیست؟ عدم ابلاغ و رسیدگی به این موضوع، نشانگر این است که مهندسی ژنتیک در اولویت کشور قرار ندارد. چون در راس امور شورای ملی ایمنی‌زیستی، معاون اول رییس‌جمهور یعنی دومین فرد اجرایی مملکت است که باید حمایت کند. اولویت اول شورای ملی ایمنی‌زیستی، اجرایی کردن قانون است. در واقع آقایانی که در صدر نشستند، به نوعی جلو تولید ملی را گرفتند و باید پاسخگو باشند.